

Slovenija izhaja vsake teden dvakrat, in seer vsaki tork in petik. Cenaza celo leto po pošti je 4 gold. 40 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za ene kvatre 1 gl. 10 kr. Ako se pa iz založnice v Ljubljani na bregu hiš. št. 190 jemlje, se plača za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za ene kvatre 1. gl. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še pol gold.

Slovenija.

V torek 5. Svečana 1850.

Austrijsko cesarstvo.

Od njegovega Veličanstva cesarja so bili 30. januarja sledeči svetovavci deželni sodnij izvoljeni:

Za krajnsko kronovino.

Deželni svetovavci v Ljubljani Lovre Kunšič, Anton Šmalc, Jovan od Lendenfeld, Jovan od Šivichofen; tajnik mestne in deželne pravice v Ljubljani, Anton Müller; svetovavna protokolista mestne in deželne pravice Jožef Piller in Jožef Vesel; svetovavni protokolista deželne pravice v Tarnovem Franc Omnic, deželni svetovavec v Rovinji Jodok Šrey; kriminalni aktuar v Ljubljani August Šnedic; kantonski sodniki, Bernard Rath, Jovan Perko in Dragutin Raab, Ernest Brunner, Matija Pinder, Valentin Murnik, Dr. Franc Tomšič, Franc Kromer in Jovan Brolich; zaslišavac mestne in deželne pravice v Gorici Edvard Strahl.

Za koroško kronovino:

Deželna svetovavca v Celovcu Franc vitez od Hazelmayer in Mihael Jaborneg od Altenfeld; deželni svetovavec v Rovinji Ernest od Aichelburg, svetovavna protokolista kervave sodbe v Celjovcu Franc Bibler in Anton Šeuchenstuel; svetovavni protokolista teržaške mestne in deželne pravice Jovan Fräs od Ehrfeld, svetovavni protokolista celjovske mestne in deželne pravice Edvard Prešern, svetovavec rudarstva v Celjovcu Žiga vitez od Rainer, kantonski komisariji in sodniki Jožef Frezacher, Ferdinand od Wolf, Ambrozi Erlacher, Leopold od Blumfeld, Dragutin Wercer.

Za štajarsko kronovino:

Deželni svetovavci v Gradcu: Anton Pfaller, Miroslav Wegšneider, Franc vitez od Fraydenegg, Dr. Leopold Plac; tribunalski svetovavec v Milani Jožef Dölcer; kolegialna svetovavca v Zadru Edvard Braulik in Dragutin Appeltauer; mestni svetovavci v Gradcu: Jožef Fleck, Jožef Flecker, Jožef Jeller, Dragutin Holcer, Dragutin Hanza, Dragutin Kleker, Jovan Kammerer; mestni poglavar v Feldbachu Anton Bakwai, začasna svetovavca deželne sodnije, Pavel Koper in Jožef Gugic; mestni svetovavec v Mariboru Anton Valentincig; tajniki mestnega poglavarstva v Gradcu Gustav od Emperger, Ulrik Lieninger; kantonski komisariji in krajni sodniki Miroslav od Vorbek, Nikolaj Hagenauer, Franc Griesler, Moric Rochel, Nace Stieger, Franc Pieringer, Jožef Iberer, Raimond Neuner, Miroslav Sildenfeld, Warmond Karničnik, Valentin Kozjek; svetovavni protokolista deželne pravice v Gradcu Dr. Franc Seidl, koncipist ministerstva pravosodja Dr. Gustav Konrad; svetovavec rudniškega sodništva v Ljubnu Jovan Caušner, koncipist višjega solnega vrada v Gmundnu Franc Angermayer; pomagavec sodništva v Blibergu Dragutin Glaz; kriminalni aktvar v Celjovcu Jo-

žef Frauendorf; svetovavni protokolista namestnik kervave sodbe v Celjovcu Jožef Geymayer; svetovavni protokolista kervave sodbe v Celjovcu, Oton Steiner.

Za Gorico, Gradiško, Istrijo, mesto Terst in njegovo okolico:

Deželna svetovavca v Terstu Jožef Mozetig in Jovan Pittamic; tribunalski svetovavec v Milani Jožef Vlach; deželni svetovavec v Gorici Jovan Visintini; deželni svetovavec v Rovinji Alesander Achbauer; svetovavni protokolista teržaške mestne in deželne pravice Dr. Jovan Maccari; svetovavni protokolista pomagavec kervave sodbe v Celjovcu Alfred od Hingenau, merkantilni svetovavec v Terstu Jovan Dolliner; tribunalski svetovavec v Trevizi Jožef Madrinelli; kriminalni aktvar v Terstu Štefan Konti, svetovavni protokolista teržaške mestne in deželne pravice Jožef Palliarucci, kantonski sodnik Franc Ostrogovič; deželni svetovavci v Gorici Franc od Emperger, Rihard od Gasteiger in Jožef Švab, kolegialni svetovavec v Zadru Ferdinand Mainardis, kolegialni svetovavec v Spalati Jožef Kemperle; svetovavni protokolista merkantilnega sodništva na Dunaju Jožef od Kresseri; kolegialni svetovavec v Zadru Dragutin Weber; kantonska komisarija Jožef Cerin in Ludovik od Šivichofen; kantonski sodnik Ferdinand Huber; kriminalni sodniški tajnik v Raguzi Franc Polliak; tribunalski svetovavec v Lodi Ferdinand Gellussig; kantonski sodnik Anton Goriup; deželni svetovavec v Rovinji Jovan Mavrovič; deželni svetovavec v Terstu Konrad Pešle; kantonski sodnik Jovan Košic; præturski adjunkt v Portugroari Franc Kallegaris-Sabatini; kantonska sodnika Rieger in Anton Springshole.

Ljubljana. Te dni je nam odbor društva

„Jednota sv. Cyrilla a Methuda“

iz Berna društvena pravila s prošnjo poslal, da bi vse prijatle moravskega ljudstva k pristopu povabili. Mi za svojo dolžnost spoznamo, to prošnjo naznaniti, ker ima to društvo blagi namen bukve za izobraženje ljudstva izdajati, bukvarnice, čitavnice, natoroznanske zbirke in umetniške dela podpirati. S politiko se društvo ne bode pečalo.

Udi društva so: a) ustanovitelji, b) delavni udi, c) pomagavni.

Ustanovitelj je tisti, ki 100 gold. na enkrat ali v 10 letih odraja; delavni udje, kdor 100 gld. v 20 letih, vsako leto 5 plača; pomagavni ud se zove, ki vsako leto 2 gld. odraja.

Ustanovitelji in delavni udi dobe od društva izdane bukve zastonj, pomagavni udi za manjšo ceno.

Kar bo odbor ali veliki zbor sklenul, bodo „Moravske Noviny“ naznanile.

S tem naznanilom povabimo k pristopu v to društvo vse prijatle naših bratov, Moravcov, in serčno želimo, da bi društvo mnogo podpornikov dobilo, da bi zamoglo svoj blagi namen izpeljati.

Ljubljana. Naš verli domorodec, častiti gospod Einšpieler je v celovskih novinah komisijo zemljišne odveze na Koroškem sledeče prašal: Po zemljišnih postavah, ktere je cesar vsim avstrijskim državljanom dal, — po vstavi avstrijskega cesarstva — po deželni vstavi Koroškega, imata oba v koroški kronovini bivajoča naroda enakopravnost in nedotakljivo pravico svojo narodnost in svoj jezik varovati in izobraževati. Pa vsa naznanila, vsi razglasi itd. ki nemški in slovenski narod enako zadevajo, se samo v nemškem jeziku tiskajo. —

Naj mi bo toraj dovoljeno prašati: Zakaj komisija zemljišne odveze naznanil, razglasov itd. v obeh deželnih jezikih, kakor se to v drugih kronovinah razne narodnosti godi, ne razpošilja? Kje je zagotovljena enakopravnost? kje nedotakljiva pravica slovenskega naroda za varvanje in izobraženje narodnosti in jezika?

Kdor ni iz serca hudoben, mora reči, da ima gospod Einšpieler prav, vsak, ako mu le Bog popolnoma pameti ni zmešal in ga s slepoto vdaril, to vidi. In vonder je koroško-nemška modrost pisavca teh verstie čuje! za noreca naznanila. Kdor pravico in resnico sovraži, temu je zastoj kaj dokazati. Sej Slovencu gre taceilizati. Napuh in gola prevzetnost in zraven še strašna zabitost in hudobnost take ljudi vodi. S takimi se ne podamo v boj, katerim ni nič sveto, ki nobene pravice ne poznajo, kakor svojo termo glavo. Svetjemo vsakemu kake štir libre čmerike za zajterk. Gospoda Einšpielera pa obžalujemo, da med takimi Abderiti stanovati mora, akoravno smo prepričani, da mu vsi napadi in zabavljiva imena veliko britkosti ne delajo, kersi je svest svoje pravice, ki bo vonder le zadnjič obveljala.

Celjovce. Minister bogočastja in javnega uka je z vkazom od 12. decembra 1849 profesorja Dr. Jovana Burgerja za začasnega gimnazjalnega vodja izvolil.

Celjovce. 20. januarja je prišel bataljon koroških deželnih brambovcov iz Laškega. Štel je, ko je iz dežele šel 1200 mož, in še potem je mnogo vojakov za njim poslanih bilo. Nazaj pride 240 mož. Žalosten prihod! V Celjovce in Belak so iz cele dežele ljudje vreli, da bi svoje pozdravili. Čulo se je prašati: „Kje je moj sin?“ — mertev. „Kje moj brat?“ — mertev. „Kje moj mož?“ — mertev. Kje moj prijatelj? — mertev. Vse mertvo in večidel pri Benetkah. Solze so lile, čul se je glasen jok. —

Stajerska. 29. Januarja je v Gradcu v vojaški bolnišnici goreti začelo. 116 bolnikov je bilo v strelisce odpeljanih; zgorel ni nobeden. Ogenj je bil kmalo pogasjen.

Istrija. V letu 1847 je bilo za obe glavni normalni šoli v Terstu in Gorici 20 šolskih mlodarov ustanovljenih, vsak za 60 goldinarjev. Ti so se zdaj na 12 zmanjšali, so pa povišani na 100 goldinarjev. 8 od teh je zdaj praznih. Kdor kakega dobiti hoče, od tega se tirja zunaj navadnih učnih predmetov tudi učenje kmetijskih vednosti, slovenskega jezika, in zanaprej se bo posebno na to gledalo, da te mlodare taki dobe, ki se v teh rečeh z dobrimi spričbami skazati zamorejo.

Horvaska. Narodne gledališče v Zagrebu verlo napreduje. Lansko leto je večkrat skorej prazno bilo, letos pa skoraj prostora v njem pomanjkuje. Vedno večje dopadajenje dobiva. Koliko je takih, ki so bili potujčeni popred naši sovražniki, ktere je pa gledališče zbudilo iz svoje zmote, da se zdaj v naročje svojega naroda z skesanim sercom vračajo.

* Baron Anton Jelačić de Bužim, polkovnik

banderjalnih huzarjev je s sledečimi besedami v ilirskem jeziku pri slovesu vojake nagovoril: „Vojaki! vojska je srečno končana, dopušeno je vam, se k domačim ognjišam vrnuti, ne morem se zderžati v imenu naj višje oblasti in tudi v svojem imenu se vam živo zahvaliti za težavno službo v ogrski vojski.

Žalost, ki me obhaja, ko vas vidim slovo jemati, me s tem tolaži, ker vem, da že dolgo hrepenete med svoje drage se vrnuti, in da boste, ako vojaška tromba z novega zapoje, radostno za boj pripravljeni, pod tiste zastave privreli, pod kterimi ste toliko slavo zadobili! Kakor do zdaj, hočemo tudi zanaprej zmagovati z ognjenim klicom: „Živi car! živi domovina!“

* Jelačić ban se bo v Zagreb sred meseca februarja vrnul.

Serbska. „Napredak“ je spet začel izhajati. Vrednik g. Daniel Medaković naznani, da bo le tiste sestavke v svoj časopis jemal, ki so državi in narodu v korist.

Dalmacija. Zadar. Dalmatinsko deželno poglavarstvo je ministerstvo v imenu dežele prosilo, da bi laški jezik v Dalmaciji opravični jezik ostal. Slovanski časopisi zaupajo, da se bode ban proti tem izrekel.

* V Dalmaciji se laški podpihovavci, ki so se iz Gerškega in jonskih otokov v kotarsko okrožje priklitali, nemir zbudili. Govori se tudi, da so Černogorci namenjeni to priložnost porabiti, in na rop se podati.

* Te dni je prišel polkovnik Mamula v Raguzo, kteremu je izročeno Kotarsko okrožje vmiriti. Z njim je prišlo tudi mnogo vojakov. 12. januarja se je od tod cel vojaški oddelek začel naprej pomikati. Kaj da prav za prav to pomeni, še nobeden ne ve.

Česka. Na 14. februarja so vsi česki pravdosredniki z dežele skupej poklicani, da bodo odbor in predsednika za pravdosredniško kamro izvolili.

* Namesto časopisa „Česko-bratřsky Hlasatel“ bo Ružička nov enak časopis ta teden začel izdajati pod naslovom: „Wjestnik, evangelicko cirkewni časopis“.

* Havliček se je 28. januarja po mnogih nagovorih svojih prijateljev na Dunaj podal zavolj izdajanja Nar. nov.

* Franta Šumawsky je začel vradnikom kriminalnega sodništva česki jezik razlagati, ker je znanost tega jezika pri tem sodništvu velike važnosti.

* Po več krajih českega se naberejo podpisi s prošnjo na ministerstvo, da bi dovolilo v izdajanje „Narodnih novin“.

* Česki novo postavljeni vradniki so povsod veselo in slovesno sprejeti. Povsod se zapazi, kako živo ljudstvo vradnikom narodnost na serec polaga.

* Dr. Gabler je Česko veselo igro zdelal. Predmet je vzel iz sedanjih časov.

* V českem gledišu žalostna igra „Roderigo a Isabella“ zlo dopade. Spisal jo je poljski pesnik J. Korceniowski.

* Slavni pesnik Kollar je akademiji znanosti slovansko arhaologijo podal s prošnjo, da bi jo natisniti blagovolila.

Sloraska. Slovaško slovstvo se pomnožuje, posebno za šolske bukve se zlo trudijo. Gospod Reisy je spisal zemljomerstvo za deželne šole; učitelj Ormiz zemljopis, kteremu bo 23 zemljovidov pridjanih; gosp. Algever se je računoznanstva poprijel.

Galicia. V Livovu se govorica raznaša, da je vlada namenjena južni Galicii in Bukovini en kos

Ogerskega pridjati. Ta novica je posebno za Rusine vesela, ker bi po tem takim s sorodnimi brati na Ogerskem zjedinjeni bili, kar so že od nekdaj živo želeli in že lansko leto cesarja prosili.

* Visla je undan, ko se je čez navaden tok vlila, mnogo škode napravila. 15 hiš ni več za stanovanje, dva mlina sta popolnoma zginula, in veliko polja je voda odnesla. Revšina je zelo velika, v vsih krajih se za nesrečne milodari naberajo.

Poljska meja. Strašna zima razsaja na Poljskem. Mraza je od 25—30 stopenj. Posamezne vasi so popolnoma z snegom pokrite, nobeden od hiše do hiše ne more. Pri cestah, po katerih je zdaj zelo nevarno hoditi, leži od 8—10 čevljev snega. Zver mora popolnoma konec vzeti. Volkovi napadejo, kar dobe in se ne prestrašijo ne ognja ne strela. Tako lačni so!

Austrijska. Novi pravdni red obstoječ iz 514 paragrafov, je bil od cesarja 17. januarja poterjen in se bo kmalo za postavbo v državnem zakoniku razglasil.

* Zastave, ki so nerabljive se bodo zanaprej v cerkve dajale.

* Nove kaznovavne postave se že tiskajo in tiskarjem toliko opraviti dajo, da so za nekoliko časa deželne vstave zastati morale.

* Pragmatika za vradnike se bode v nekaterih dneh na znanje dala; postave za glediša so bile že končane pa se enkrat v pretres vzete.

* Minister bogočastja in uka je cesarju predlog predložil, da bi poterjenim učiteljem na nemških in slovaških gimnazijah 200, vodjem pa 300 goldinarjev določil. Cesar je ta predlog potrdil ki bo s prihodnjim šolskim letom v življenje stopil.

Ogerska. Budapeštanski železni most pride z vsim skupaj na 6 milijonov dobrega denarja stati.

* V Pestu se je 26. januarja sledeči razglas naznanil: „Nekteri malopridni, ki niso dosti prepričani, kako žalosne posledke je zapeljanje z lažjo v deželo prineslo, se neprenehoma trudijo, z razglaševanjem naj ostudnejših laži ljudstvo vedno napeto deržati.

Temu hudobnemu ravnanju, ki javnim deželnim vravnavam kakor tudi vsakemu zvestemu državljanu toliko škodje, bom z navadno močjo in oestrojstvom pot zapreti vedil.

S tem poprejšni razglas, po katerem vsak izmišljevalec ali oznanovalec puntarskih in lažnjivih govorov vojaški sodbi prepade, v polni moči naznanim in opomnem, da naj se vsak po tem popolnoma ravna in zraven vsim vradom te kronovine oestrojstvom, vsakega izmišljevalca ali oznanovavca takih govorov hitro zapreti in naj bližnji vojaški sodbi izročiti.

Pest 25. januarja 1850.

Haynau. s. r.

* Po oznanilu c. k. vojaškega poveljstva je do 15. februarja zaden čas orožje prostovoljno izročiti. Po tem času bo vsak brez razločka, pri katerem se orožje najde, vojaške sodbi prepadel. Ravno do tistega dne je tudi čas se Košutove bankovce odrajtati, po tem se bode vsak, pri katerem se najdejo, pred vojaško sodbo poklical.

* Iz Temišvara se piše: Vojaki se pri nas naglo nabirajo. Vsak dan se čujejo tožbe staršev. Noben Honved, akoravno je bil primoran pri Madjarih v službo stopiti se ne sprostí, ako je le še za rabo. Ne morem žalosti zakriti, katero sim danes v kavani občutil, ko sim je z nekim nekdanjim součencem pogovarjal, ki se seer Serb, in je vonder

častnik v armadi Görgeya bil, kteremu so po sili vojaško sukno oblekli. On me je zagotovil, da ni kriv, da je med Madjari služil, ker se je od začetka vedno govorilo, da se za cesarja bojujejo; djal mi je, da so ga Madjari hujši kakor jetnika deržali, da bi bil rad v St. Tomas pobegnul, ako bi bil le priložnost dobil; njegov brat je bil poprejšno zimo v cesarske vojake vzet. Eden mi je tožil, da je moral svojo mlado ženo, drugi svoje otroke, tretji svoje starše zapustiti in se zdaj na Laško podati. To je žalosten stan honvedov, grenka osoda zares!

V nesrečnej vojski je mnogo žrtev padlo, mnogo trupel je bilo na enem kraju zasutih. Da bi pa izpuhtenje iz njih poleti ne bilo zdravju škodljivo, je zdaj ko je velik mraz naj boljša priložnost, da se taka trupla bolj globoko zakopljejo. Pestanski višji komisar je v spolenje tega že potrebno zapovedal.

* Da je na Ogerskem več vojakov zmerznulo je žali Bog! resnica. Nekoliko jih je tudi silni vihar zamedel, ktere so šli tamošnji prebivavci z nevarnostjo lastnega življenja iskat, pa jih niso dobili. Tudi je gotovo, da je okolj 40 kmetov ravno tista nesrečna osoda zadela. Enega vojaka so najdlji klečečega v snegu z razpetimi proti nebu molječimi rokami. En vojak je peljal svojega slabšega tovarša za roko, ki je bil od mraza že ves terd, pa kmalo mu ni mogel več slediti, in ga je prosil, da naj hiti sam svoje življenje rešiti, al on, akoravno je bil že sam zelo oslavljen, vzame svojega tovarša na rame in ga nekoliko časa nese, da sam mertev v sneg pade, in tako sta oba grob našla v snegu, s kterim jih je vihar hitro zamedel.

* Moravske Noviny pišejo, da je bila Košutova žena dolgo na Ogerskem skrita; v sredi decembra p. l. se je pa skoz Zemun v Belgrad na skrivnim podala. Tu je dobila angleški pos, s kterim je v Sumlo k svojemu možu šla.

Sedmograško. V Klausenburgu jih še zdaj na Košuta mnogo verje, terdno upajo, da bode spomladi turško vojsko v deželo pripeljal.

Tu je dežele.

Černagora. Čuje se, da so Černogorci nemirni in da se puntajo. Vladika je dobil od Cara lastnoročno pismo, v kterem ga opomina za deželni mir v vsih krajih kolikor je mogoče skerbeti. Zavolj tega se je nekoliko prebivavcev spuntalo, javno poslopje zažgalo in sklenilo vstajnikom pomagati.

Rusko. Rusko vojaško naznanilo z Balkana pove od velike zmage, katero so Rusi v deželi Galasevcov dobili. Sovražnik je bil popolnoma zmagán, od Rusov so bili samo trije vojaki ranjeni. Kozaki so se posebno skazali.

Nemška. Krog Endingen ni skor nič snega pa toliko gosi, da jim bodo vse polje končale. Na nekterih njivah so že popolnoma žito potergale in pojedle. Streljati jih prebivavci ne morejo, ker nimajo pušk.

Greška. Na Greškem so se zmešnjave pričele, od kterih se ne ve, kako se bodo končale.

Novice pravijo, da Anglezi zavolj nekterih majhnih reči nezmerno plačilo tirjajo, ali Greki se temu ne morejo podvreči. Zavolj tega so angleške barke hitro barkostaje zaperle, nekoliko bark Grekom vzele. Prebivavci so v neizrečenem strahu. Francosko in rusko vlado so hitre pomoči prosili.

Francoska. Manin, ki je nedavno v Benetkah poveljnik bil, zdaj v Parizu revno živi; vsak dan gre s svojo bolno hčerjo na „Temple“, da kupi kar mu je za dan potrebnega.

Lepoznansko polje.

Odgovor

sostavku „novo-oblikarski vihar“ v 4. listu Novic.

Kdo bi bil popisal naše veselje, ko smo brali v 4. listu mnenje Novic in zvedili, da so one z nami zastran novih oblik jedinih misli. Zdaj je vihar potihnil. Zakaj če so one z nami jedine, nimamo proti nikomur pihati, z nikomur rovati se; vihar je potihnil. Zdaj se nadjati smemo, da bodo Novice, ki so za vse Slovence, in vse jednako ljubijo, tudi te oblike pod streho sprejemale, in jim ne vrta, kakor so žugale, tujkam jednako zaperale; timveč jim kakor pravim, čistim, splošnim Slovenkam prijazno roko podajale; zakaj sicer bi se njihove besede z djanjem nikakor ne vezale, in čudno bi bilo, jih sicer za pristne spoznati, in vender od sebe goniti. S tim pa ne tirjamo, da bi se dosadajne, meni nič tebi nič, na hip porovale, in kakor ljulika, na ogenj pometale, Bog nas tega varuj! — Je ravnopravnosti tirjamo, da bi oboja oblika, ako na vrata poterka, tudi vstopiti smela. Zelo nas je toraj žalilo, da se nam v smešnem sostavku g. Potočnika neka oblastnost, neka zapovedčnost očita. Čudili smo se, kako se razločna, pisana beseda tako krivo razumeti more! Gospod, ali niste našega vvoda brali, kjer smo se jasno in umevno branitelja, ne pa silnika napovedali; kjer smo obljubili, oblike zagovarjati, ne pa komu narivati? Ali nismo na glas rekli, da nas je krik zabavljivcev podbudil; ne pa volja Slovencev ukazovati? Če smo govorili, da bo marsikdo še zanaprej svojo trobil, velja to, kakor vvod jasno priča, zabavljivcom; ne pa slovenskim pisateljem. Zakaj niso nas gnale samo vlastne zelje, nove oblike pismeno razložiti; nagovarjali so nas tudi prijatli, ki so zavoljo njih marsikako grenko požreti mogli: kjer jim niso le Novice nasprotovale, ampak tudi od drugod, zdaj po pismih, zdaj v pomenkih pušic na nje letele. Torej nam delate veliko krivico, podtikajte nam, da smo mi komu voljo kratiti hotli. Kakošna nespamet bi bila vendar to! Mi pisateljem ukazovati! Že nespametno se nam zdi, kaj takega samo misliti od nas. Vaš sostavek, smešen in šaljev, kakor bi bili v kerčmi vkup zadeli, nas toraj kar nič zbodel ni, čeravno ste pod lahko slamico smeha vse polno pušic nataknuili. Vi oblastno govorite z nami, in nas pod klop, ali v kot zaničljivo zavračate; mi smo svojo pravico ponižno dokazovali. Vi ste svoje dokaze, ki se nam skozinskozi marnji zdé človeka, kateri z jednim licom prikimuje, z drugim pa odmajava, z orožjem smeha okrepiti hotli; kjer jim prave moči manjka. Mislimo tedaj, da ne bote zamerili, če vaš pretres tudi mi nekoliko pretresemo, in odgovor damo, kakor se mu spodobi. —

Pradenj začnete, gospod! naših sedem oblik rešetati, ste nas Dunajske Slovence neki stranki vverstili; ali tako negotovo, da ne vemo, kam ste nas postavili. Najpred pravite, da smo vsiljene premembe gg. Majerja in Macuna zavergli. — kar smo res storili, kolikor sta predaleč segla; — pa dve verstici pozneje vam moramo zopet v nju rog trobiti. Lahko vidite, da tukaj ne moremo odgovoriti, kjer ne vemo, čemu odgovor gre. —

Dovolite zdaj, da vaš pretres pregledamo! —

1. Je vaš ugovor zastran am nepotreben; kjer

mi, kakor smo ravno rekli, in unidan pisali, nikomur sile ne delamo, ampak le svojo pravico branimo.

2. Za *iga*, *imu* prosite dovoljenje, da bi še nekaj časa (Bog ve, koliko!) pisati smeli. Dokler hočete, gospod! mi vam nismo in tudi ne bomo branili. Vendar so vaši dokazi, kakor unidan naših jeden, zelo, zelo piškavi.

a) Pravite, žene vas tako pisati, kjer Krajci že tri sto let tako pišejo. Gospod! ravno toliko časa smo Bohoričico čislali; pa overgli smo jo, in overgli bi jo bili, ako bi bila ravno še enkrat toliko, ali pa še več let stara. Vzroki, ki so jo pogubili, so tisti, kakor pri *iga*, *imu*.

b) Je zmota misliti, da Notrajci skozinskozi glasen in čist i govoré, timveč je tam — več ondotnih rojakov nam je to poterdilo — polglasnik, kakor drugod po Krajskem, zelo zelo v navadi. Da se i sem ter tam čisto sliši, ne bomo odbijali; ali da bi boljše razširjen bil, kakor e, ki se po spričbi štajarskih gospodov, nalaš za to vprašanih, po celem Marborskem in lepem kosu Celjskega okroga govori: to bi znalo resnici nasprotovati. Tudi pri Istrijancih, se nam dozdeva, ne bo za *iga*, *imu* preveč podpore; kjer je naš pesnik g. Koseski, na nje opiraje se, *ega* in *oga* poprijeti hotel. Ostaneta še vest in pa Čič. Kaj bode s tima? Menda bo še marsikaj prestvariti treba, preden nas bo tako rahla vest spati pustila. Pisati bomo še mogli: Buh pamagej narusti! (Bog pomagaj norosti!); ali: Guhmo na gvas povej! (gluhemu na glas povej!) — kar se, posebno okoli vas večkrat, kakor Čičev krič, sliši: Če ne, bati se je, nas bo vest popolnoma oprazila.

d) Da naš etimologijski dokaz vsega ne dokaže, je res. Sami smo to dobro vedili, ter mu mnogo družih podpor določili; pa da je e bliže černe pike in naravnejši kakor i, bi le kazati znal, in sicer takole: Ko se prilog, n. pr. *lep*, in zaime *jega*, *jemu* skleneta, zmaga prilogova končnica (a, u) zaimenin je, ter si ga vpodobi, n. p. *lepa-jega* = *lepa-ago*; *lepu-jemu* = *lepu-umu* — (to je pravi staroslovenski sklon, ki se v starih, nepokvarjenih rokopisih najde; *lepago*, *lepumu* je poznejše in skrajšano, *lepomu*, kar vi za staroslovensko prodate, je pa po ruski ali serbski zavito. Berite, če ne verjamete, stare spise! — ali v mestniku, kakor nam sami poterdate, se e, pred skrit, zopet prikaže. Toraj menimo, da je e za stopinjo bliže, kakor i; kjer je sklonu priloga tako rekoč že vrojen: vendar ne terdimo, da bi se ravno za tega voljo *ega*, *emu* pisati moglo; to naj naše druge dokaze, ki so terdnejši in bolj očitni, le nekoliko podpira.

3. Pravite, da nova vrata krožijo. To smo mi že pred vami povedali; le berite naš sostavek! Vendar znabiti, ne bodo všim krožila, ako je res, kar pregovor pravi, da „vsak berač svojo mavho hvali“.

(Konec sledi.)

Oznanilo.

8. dan t. t. bodo v Krajnu bilje za nevmerjočega pesnika Franceta Preserna.

Nadjamo se, da se bode mnogo njegovih prijatlov in častivcov zbralo in na slavnega moža spomnilo.